Ч. 38 | Пятниця 19 лютого (3 марта) 1899. | Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік	зр.	2·40
на пів року	„	1·20
на чверть року	„	—·60
місячно . .	„	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	зр.	5·40
на пів року	„	2·70
на чверть року	„	1·35
місячно . .	„	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — Бесїда Селя в угорскім парляменті. — Операция Папи і стан его здоровля. — Що чувати про здоровле царя).

Lidov. Nov. доносять, що ческий сойм збере ся вже зовсїм рішучо дня 13 с. м. на коротку сесию, а то з причини абстиненциї німецких послів, котрі в такім случаю, коли би сесия тревала довше стратили би мандат.

Вчера при повнім комплетї угорскої палати послів і при битком набитих ґалериях представив ся палатї новий кабінет, а президент міністрів Сель виголосив проґрамову бесїду. Насамперед сконстатував бесїдник, що борба яка тягнула ся вже кілька місяців, закінчила ся остаточно приличним і чистим миром. Правительство оперте на непохитній основі конституциї з 1867 р. уважає за одну із найважнійших своїх задач перевести угоду з Долитавщиною аж по рік 1903. Що-до політики заграничної есть межи всїма межинародними чинниками повна згода і порозуміне. Єсть то політика мира, а основою еї есть тридержавний союз. А хоч треба жалувати того, що збросня щораз збільшають ся, то однак збройна спла монархії, що лежить в еї інтересї, вимагає пожертвованя всїх патриотів. Правительство буде старати ся всїма силами, щоби удержати як найлїпші відносини межи державою а церквою. Відтак заповів президент міністрів кілька проектів законів. — По тім промавляли проводирі опозициї і казали, що готові підпирати, теперішний кабінет у виконаню его проґрами однако-ж застерігають собі свое партийне становище при тім. Наконець предложив предсїдатель Медарас, щоби на слїдуючім засїданю приступити до вибору президента і на тім закінчено засїдане.

Папа занедужав поважно і перебув операцию, що правда не тяжку але все-таки і она прилучила ся до погіршеня стану здоровля так старенького чоловіка, яким есть Папа. Перед операциею сказав Папа до доктора Маццонього: В моїм віцї хочете менї зробити таку приятність! По операциї, підчас котрої Папа лиш зітхнув кілька разів, був Папа як би приголомшений з причини утрати крови але відтак відзискав притомність і сказав до доктора Маццонього: Ви показали велику відвагу, коли рішили ся оперувати чоловіка в моїм віцї. Причиною операциї мала бути якась болячка на уді, від котрої Папа нездужав вже від двох (?) літ. О безпосередній причинї занедужаня Папи доносять так: Папа був вже від кількох днів змучений авдиенциями а в понедїлок в полудне казав занести ся до города. Заїхав в отвертій каритї перед вежу Льва і оглядав там маленький виноградник, котрий сам заложив, і мимо вітру на дворі розмавляв з городником і дозорцями о роботах потрібних у винограднику. Коли вернув по полудни о 5 год. до своїх апартаментів, мусів зараз положити ся, его взяла дрож і дістав горячки. Ві второк Папа встав, але лїкар прибочний сконстатував у Папи горячку і біль в боцї та радив Папі конче положити ся. Показало ся, що причиною горячки була згадана болячка на лївім уді і лїкарі рішили ся тогди зробити операцию. По операциї стан здоровля значно поліпшив ся. — „Italie" доносить, що лїкарі не так занепокоені операциею як десинтериею Папи, бо она дуже его ослаблює і заходить обава затроеня крови. Коли Папа нинїшну ніч перебуде добре, то буде надія на подужане.

Про стан здоровля царя, о котрім, як звістно, даньска ґазета розпустила непокоячі вісти, розписують ся широко віденьскі і берлиньскі ґазети. У віденьских дипльоматичних кругах — так пише віденьска Allgem. Ztg. — не привязують ніякої ваги до сензацийної звістки копенгаґскої Politiken о якійсь недузї царя. Коли би було щось на тім правди, то круги дипльоматичні знали би о тім щось позитивного. — Берлиньский Lokal Anzeiger видить знов в тій вісти не так загрожене само здоровле царя — хоч і то припускає — як радше інтриґу на петербурґскім дворі, котрій ходить о якусь зміну в Росиї. Згадана ґазета пише:

„Річ певна, що о найвисше поставлених особах видумують нераз і пишуть неправду, так, що всї того рода — вісти треба приймати з осторожностию. Але в сїм случаю здає ся, що потверджуе ся стара приповідка: „Де есть дим, там і затлїло ся". Може бути, що неодно видумане і пересаджене, але якусь фактичну підставу мають ті якісь дивні чутки без сумніву. Розуміє ся, що тут треба мати на оцї, що то не розходить ся лиш о саму справу особисту, але й о справу принципіяльну. Більше лїберальний молодий цар стрічає опір панслявістичного строго православно-російского напряму, котрого придержують ся вел. кн. Михайло і старший прокуратор сьв. синода Побідоносцев. (Тут мусимо згадати, що против Побідоносцева виступила була в послїдних часах дуже остро ґазета „Петерб. Відомости" видавана кн. Ухтомским, особистим приятелем царя і за то дістала від міністерства остережене з

---

3)

ІНДИЯ, ЕЇ НАРОДИ І ЇХ ІСТОРИЯ.

(Після Пфлюк-Гартунґа, Танера, Веґенера і др. зладив К. Вербин.)

II.

Бомбай і перше вражінє, яке робить місто. — В'їзд до порту. — Жителї міста і їх ноша. — Місто в серединї. — Индийскі сьвятинї на Елефантї. — Конї в капелюхах. — Вигода для офіцирів. — Похорон при помочи орлів.

(Дальше).

Прогулька на остров Елефанту була для нас відпочинком від того безустанного оглядання і подивлюваня. Малий пароход перевіз нас з Аполльо Бандер через затоню. Такі величаві будинки як висший суд, бомбайский клюб, університет, секретарият резидентури, колеґія, величезні готелї і приватні доми на Еспляиед Род і Аполльо Бандер, представляли в осьвітленю ранного сонця дійстно красні образи. Відтак радувало ся око множеством кораблїв в портї, де як-раз стояла дивізия торпедів і кілька панцирних кораблїв, а ось виринув і сам зелений остров. За годину дороги станули ми вже на місци. Буйний ліс з множеством дерев, незнаних нам людем з північи, пальм, кактусів, манґових дерев, відзначає ся зараз на перший погляд від нашого ліса. Широкими, вигідними камінними сходами іде ся до индийских сьвятинь в скалах. Нова несподїванка жде там Европейця. То не звичайні прості печери і пусті будівлї. Фантастичні, сильно реалїстичні з'ображеня божків, грубезні стовпи і штучні гороріз'би украшають і двигають сї сьвяті будівлї индийскої минувшости. Фанатизм мослїмів і лютість Портуґальців збурили по части або ушкодили старі дїла штуки. Але сьвятинї через то не стратили на своїй романтицї, анї навіть на своїй сьвятости. Таже ще й тепер ходять туди индийскі жінки, і як колись в мрачній давнинї дотулюють ся чолом сьвятих з'ображень, та помальованих на червоно божків. Коли на чолї лишить ся трохи краски, тим більше помогла молитва.

Коли ж пороблені тоті сьвятинї?

Ба, коли? Здогади археольоґів ріжнять ся о тисячі літ. На всякий случай тоті дїла штуки стояли тут вже тогди, коли люди в Европі подібно як медведї жили ще в лїсах і ледви ще уміли зробити собі порядний молоток з каменя. Отся гадка причиняє ся також до того, щоби підносити той таемничий настрій, який віе із сих в так романтичнім положеню укритих сьвятинь.

На острові Елефанта застали ми богато жебраючих дітий і людий, що продавали хрущі, цьвіти, палиці, пташачі, гнїзда і т. п. Але гадин там не було і ми вернули без пригоди нашою паровою лодкою назад до Бомбаю. В містї була така спека, що в тїни доходило до 25 степенів Реоміра і то 20 грудня. Що-ж дивно, що в такій спецї поубирано конї від трамваю в капелюхи з корку, в котрих пороблено дірки на уха. Зразу виглядає то дуже сьмішно, але коли річ добре розважити, то она таки не зла, бо й конї можуть від спеки гинути.

Опісля вибрали ся ми попри величезні склади бавовни і т. п. товарів, та місця, де спочивають буйволи, до Коляба Поен, до тої части міста, де стоїть европейске войско. Тут суть дуже добрі і просторі будівлї, при котрих основуваню не забули і на всяку можливу розривку для войска, та повизначували місця до забави. Кождий офіцир має свій окремий „бунґальов", т. е. хороший двірок з красним городом. То все дуже красно виглядає. А все-таки! Пражити ся в тім Бомбаю як в печи, межи чорними сепоями, або, що ще гірше, межи здичілими анґлїйскими жовнїрами — то ледви чи хто міг би через довший час видержати. Кілька баталїонів сепоїв стояли табором недалеко місця перегонів під наметами. То не так зле, бо то продувні кватири. Вояки великого росту, плечисті і здорово виглядаючі люди.

Чудесний вид есть з місця перегонів на згадані вже величаві будинки університету і т. д., а відтак через Бак Бай по тамтім боцї

загрозою, що єї закажуть видавати. — *Ред.*) Сей послїдний напрям взяв верх і з тим полїтичним заколотом стоїть може в звязи зміна в полїтичнім становищи „самодержца всея Расеї“. Не єсть то в Росиї нїчого незвичайного, що автократичний володїтель мимо своєї всемогучости піддавав ся впливам двірским — давнїйше навіть, відповідно до лютїйших звичаїв часу, уживано ще далеко драстичнїйших средств, як то якийсь дотепний Француз міг сказати, що форма правлїня в Росиї єсть абсолютизм усмирюваний скритоубийством.

Новинки.

Львів дня 1-го марта 1899.

— **Відзначеня.** Віденьска ґазета урядова оповіщує: Є. Вел. Цїсар надав гр. кат. епіскопови в Перемишли Преосьв. Константину Чеховичеви ордер зелїзної корони II. кляси з увільненем від такси, а крилошанинови гр. кат. капітули у Львові о. Іванови Чапельскому ордер зелїзної корони III. кляси.

— **Перенесеня.** П. Намістник переніс повітових ветеринарів: Леона Люблїнера з Бродів до Богородчан, Войт. Целенкевича з Теребовлї до Горлиць, Володим. Білиньского з Горлиць до Бродів і Ів. Миколяшка з Богородчан до Теребовлї.

— **Рух поїздів товарових в недїлї і сьвята.** В цїли збільшеня часу відпочинку для персоналу зелїзничого, зарядило Високе ц. к. Мінїстерство зелїзниць обмежене руху поїздів товарових в недїлї і декотрі сьвята (другий день сьвят Великодних і Зелених) на час від 1-го марта до 31-го серпня с. р. Внаслїдок сего перевозить ся в згаданї дни лиш посилки поспішнї і такі товари, котрі взагалї вимагають скорішого транспорту, як живі звірята, артикули поживи і т. п., инших товарів не буде ся перевозити у тї дни. Звертає ся також увагу, що в недїлї і сьвята приймає ся і видає ся лиш посилки поспішнї і то лиш в годинах на се призначених. — Львів, в лютім 1899. Ц. к. Дирекция зелїзниць державних.

— **Філїя руского тов. педаґоґічного в Самборі** розіслала таку відозву: В краю нашім маємо тисячі шкіл народних з рускою викладовою мовою, кілька семинарий учительских утраквістичних, кілька ґімназий руских, а мимо сего поважного числа поле педаґоґіки лежить у нас майже перелогом, бо кромі периодичної часописи „Учителя“ появляє ся лише немного праць науково оброблених. Аби дати почин до працї в тім напрямі, рішила філїя руского Товариства педаґоґічного в Самборі видати в сїм роцї І-ший збірник праць з обсягу педаґоґіки. На поли сїм працює днесь у нас много людий, знаних вже з своєї дїяльности на полях науки, тож можемо бути певні, що коли відозва ся знайде прихильний привіт, будемо в спромозности згадане дїло довершити і з поважним збірником праць, відвітно до нинїшних вимогів, станути поруч других народів а також розбудити живійший рух на тім поли. В І-ший збірник мали-б війти працї: 1) з загальної педаґоґіки; 2) психольоґії; 3) льоґіки; 4) дидактики; 5) методики; 6) істориї педаґоґіки; 7) погляд на сучасне шкільництво в Галичинї; 8) огляд шкільництва у західноевропейских народів з особлившим увзгляднєнєм народів славяньских; 9) Розправи о науцї руского язика; 10) о школах фахових, рільничих, промислових, вечірних і т. п. Знаючи, що Ваша П. Т. Всечестність не відкаже своєї участи, сьмімо просити бодай о оден артикул або розправу. В разї приняття ся участи, просимо умильно о подане титулу розправи і повідомлене Видїлу до кінця лютого с. р. Працї просимо присилати на руки члена Видїлу п. Теодора Біленького, старшого учителя ц. к. Семинариї учительскої в Самборі, найдальше до половини мая 1899. Чистий дохід з першого збірника призначає ся на дальше видавництво і ремунерациї за працї в II-гім збірнику. Фондом узисканим завідувати буде філїя руского Товариства педаґоґічного в Самборі і здавати з сего публично рахунок. З огляду на ваґу такого видавництва для нашого шкільництва і удалий почин, ми певні, що Ваша П. Т. Всечестність не відкаже своєї участи. — Від Видїлу філїї руского Тов. педаґоґічного. — В Самборі дня 20. грудня 1898. — *Й. Керекярто*, голова філїї. — *Т. Біленький*, заст. голови. — *О. М. Ортиньский*, писар.

— **Концерт в память роковин смерти Тараса Шевченка** відбуде ся у Львові в пятницю 10-го н. ст. марта. Концерт заповідає ся сьвітло, беруть в нїм участь в сольових співах панна О. Проскурникна і п. Ол. Мишуґа, а проф. тутешної консерваториї п. В. Курц обняв гру на фортепянї. Близша проґрама буде подана пізнїйше. Білети можна вже від тепер устно або листовно замавляти в товаристві „Львівский Боян“ (Ринок ч. 10 I. пов.)

— **Вечерницї.** Заходом товариства „Родина в Коломиї“ відбудуть ся в недїлю дня 5-го марта с. р. послїднї сих мясниць вечерницї у великій сали маґістратскій. Вступ від особи 1 корона. Початок о 8-ій години вечером. Стрій візитовий. Буфет у власнім заряді.

— **З Мостиского пишуть нам:** В громадї Підлїски, тутешного повіта, за призванем начальника громади Василя Михалюна зібрали ся всї вислужені жовнїри з Підлїсок і Вишенки і постановили почтити Є. Величество за єго ласкаву память, що обдарував своїх вірних жовнїрів медалями. Дня 22-го лютого с. р. зібрали ся з обох громад вислужені жовнїри перед громадскою канцеляриєю на голос труби Івана Москаля і уставили ся в войсковім порядку, а звідтам під проводом вислужених цуґсфірерів: начальника громади Василя Михалюна і Михайла Савицкого рушили до місцевої церкви, де відправив богослужене Всч. о. Л. Ямиьский парох з Радинич. По скінченім богослуженю відправив ся парастас за покійну Цїсареву Єлисавету, почім о. Яминьский виголосив до зібраних красну промову, заохочуючи їх до непохитної вірности і любови до Цїсаря і вітчину, а відтак подякував всїм участникам, що так численно зібрали ся, аби почтити свого улюбленого Монарха. По виходї з церкви зібрали ся всї в канцеляриї громадскій, де Иосиф Смик подякував в імени зібраних начальникови громади В. Михалюневи за заходи коло устроєня торжества. Начальник подякував зібраним за громадну участь в горжестві. Вкінци промовив ще дуже красно провізор церковний Іван Сьвятий о любви для Монарха і вітчини та о послусї для урядів. Торжество закінчило ся відспіванем многолїтства для Цїсаря, гимну народного і пісни „Мир вам братя“. — Підлїски дня 27-го лютого 1899. — *Михайло Савицкий. Панько Михалюньо. Данько Михалюньо. Дмитро Каралюс.*

— **Загальнї збори** товариства „Руский Дім народний в Калуши“ відбудуть ся дня 9-го марта с. р. о 2 ій години з полудня у власній сали, після слїдуючої проґрами: 1) відчитане протоколу з попередних загальних зборів, 2) справоздане з дїяльности уступаючого видїлу за послїдний рік; 3) зміна статута; 4) вибір нового видїлу; 5) внесеня членів.

— **Руска Бесїда в Самборі** устроює в великій сали готелю народного в суботу дня 4-го марта третий і послїдний сих мясниць вечер з танцями. Початок точно о години 8-ій вечером. Стрій для дам вечерковий або народний, для мужчин баловий. Вступ по 1 зр. від особи, за білет фамілїйний для трех осіб 2 зр., понад три

на півостров Малябар Гіль. Вибравшись туди, переїзджали ми знов через Натів Квортер з своїми тисячими сценериями на улицях а відтак поїхали до Пінджра Поль, т. є. до великого гіндуского зьвірячого шпиталю. Єсть по части зовсїм розумна річ, по части треба таки бути добре несповна розуму. Держати хорі зьвірята і годувати їх, та ходити коло них на то, щоби они видужали ся — ну се розумно і добре! Але держати калїки, н. пр. корову з трома ногами, переїханого пса і т. п. доки аж ті зьвірята самі від себе не згинуть,— се вже хиба релїґійний фанатизм Гіндусів, котрі милують ся над хорим зьвірятем на то, щоби оно ще довше і більше мучило ся.

Другий релїґійний звичай, именно дивнї похорони у Парзів, разить лиш тоґди, коли єго не знає ся докладнїйше. Я маю тут на думцї „вежі мовчаливости“. Парзи противлять ся тому, щоби мертве тїло запечищало землю, воду або огонь, бо то у них сьвяті елементи. Длятого зносять они своїх мерців до веж, умисно на то побудованих, щоби їх там орли стерваки з'їдали. Той парский чи радше може орлиний похорон триває всего 1 або 2 години. Ґрабарі ждуть готові кождої хвилї до роботи. Величавий парк на краснім горбі окружає „вежі мовчаливости“. На чудових пальмах і на самих вежах сидять орли стерваки. Несуть мерця. Родина помершого лишає ся в краснім парку, а духовники несуть мерця самі до вежі. Дальший похорон справляють вже орли самі. За яких дві години спадають останки з похороненого в той спосіб до середини вежі на верству вугля, що служить за фільтер, щоби очистили ся, заким їх прийме до себе сьвята земля, а нажерті орли вертають знов на свої пальми. Вежа мовчить, нїяка воня не розходить ся, шкідливі ґази не наповняють воздуха а родинї остає ся лиш красна згадка по помершім. Парз мабуть не гнївав би ся, як би єму хто по нашому закляв: „Орел би тебе з'їв!“ — бо то значило би у него то само, що у нас сказати мерцеви: Пером єму земля!“

Ми поїхали дальше до Малябар Гіль. Там стоять рядами одні коло других красні двори богатих Европейцїв, Парзів і Гіндусів та инших; там єсть також величезний бунґальов ґубернатора посеред пречудного города, там видко індийский збиток і пишноту. А вже найкраснїйшим зі всего то величавий вид з резервоару водопроводів на цїлий Бомбай з єго пальмовими садами, єго величезними будівлями, єго оригінальними бунґальовами та поблискуючим морем і лежачими доокола островами і з синим небом понад тим всїм.

Важко приходило ся менї розставати ся з Бомбаєм. Перше враженє, яке зробила на мене Индия, перейшло всяке сподїване. Лиш дві обставини улекшали менї розлуку. Перша то — спека. Навіть ще в ночи було 20 степенів Реоміра. Друга то — джума. Що дня гинуло від неї по 70 до 80 людий. Ну, мене не вхопив орел, отже поїду дальше.

III.

Коли Европейцї стали перший раз добирати ся до Індиї і португальска займанщина. — Як Голяндцї переперчили Анґлїйцям і перший початок анґлїйскої всхідно-індийскої компаниї. — З помічника купецкого полководець і полїтик. — Анґлїйцї в „Чорній дїрі“. — Борба Анґлїйцїв з Французами о пановане в Індиї. — Розширене і укріплене анґлїйского панованя в Індиї.

Заким виберемо ся в дальшу дорогу по Індиї, розглянемо ся коротко в історії сего краю від тої пори, коли Европейцї перший раз стали добирати ся до Індиї. Про перші початки історії сего краю розкажемо при иншій нагодї.

В ту саму пору, коли Колюмб відкрив Америку і Ішпанцї взяли ся забирати Західну Індию, дістали ся Португальцї до правдивої Індиї на всходї, про котру з давен давна ходила чутка, що то край дуже богатий і звідки арабскі купцї привозили всїляке коріне, шовк, ба й золото та дороге камінє. Ще за короля Альфонза V набрали Португальцї відваги і пустились вздовж західного побережа Африки шукати дороги до Індиї. Тогди був такий погляд, що десь там на полудни, нїби на рівнику землї єсть така спека, що вода в мори аж кипить і годї дальше їхати. Португальцї переконали ся, що то неправда і стали поволи займати побережа Африки та дістали ся аж до нинїшного Зеленого клинця або Кап Верд.

Але король Альфонз V. помер а по нїм настав єго син Іван II., чоловік сьмілий і енерґічний. Мимоходом, хоч се тут не належить, розкажемо про него коротеньку історію, котра покаже який то був король. Іван II. хотів мати необмежену власть і позбути ся впливу шляхти отже видав приказ, щоби єго ленники (підручники) позвертали єму назад коронні добра та приїзджали самі до столицї і віддавали єму поклін. Серед шляхти настало велике невдоволене а на чолї невдоволених станув воєвода Фердинанд з Браґанци, внук природного брата Іванового дїда Едварда, а чоловік сестри Іва-

особи 3 зр. Комітет докладає всїх усилий, щоби вечер удав ся як найлучше і в виду того можна надїяти ся, що в нїм возьме участь не лиш місцева, но і доохрестна руска публика. Хто би не одержав запрошеня, зволить зголосити ся на адресу товариства.

— **З просьвітного руху між селянами.** З Снятинщини пишуть нам: „Дня 26. лютого відбув ся в селї Карлові, в повітї снятиньскім, другий сего року вечерок музикально-декламацийний, з програмою, на котру зложили ся прехороші співи місцевого хору мужеского, за орґанїзациєю і проводом невтрудженого о. І. Курпяка. Декламациї, відчити, хороший монольоґ Рафуля, виконані самими селянами. В сали канцеляриї громадскої, переповненій, бачили ми місцеву і замісцеву інтелїґенцию, як н. пр. о. Федоровского аж з Заваля, що єсть доказом, як охотно трудить ся наша суспільність, щоби підпирати просьвітний рух між селянами. Дїйсно можемо признати красну будучність хорови і єго неструдженому диріґентови о. І. Курпякови. Єсли зважимо, що до хору належать наші селяни, котрі по цїлоденній працї віддають ся трудящим пробам, то мусимо прийти до переконаня, що при працї і щирій охотї можемо великих річий доказати. Честь і слава о. Курпякови за добру волю і щиру працю, честь членам і громадянам, котрі трудять ся охотно, аби служити приміром другим. — *Гість.*

— **В Кракові** засуджено оногди на кару смерти селянина Івана Качора за убийство свого тестя. По оголошеню вироку, хотїв Качор кинути ся на судиїв, але се єму не удало ся; тілько зляяв їх огидними словами і заявив, що для него досить кари 14 днїв вязницї, а решта для прокуратора і єго родини. Заведений силоміцю до вязницї, постановив заморитись голодом і кілька днїв не приймав їди. Потім почав приймати їду, та за те вчера рано підпалив сїнник в казни, де сидить сам один, щоби удушитись. Однак огонь догляшено в час і загашено.

— **Страшне самоубийство.** Урядник північно-західної зелїзницї Фр. Стрінґель, дізнавши дня 27-ого м. м. вибуху крови, сейчас по вибуху допустив ся страшного самоубийства. Именно спер о стїну рукоять урядової шпади, відтак розігнав ся на вістре і вбив собі єго в шию. Рана була смертельна, самоубийник невдовзї скінчив житє.

— **Добрий інтерес** зробив якийсь Кароль Пфайфер, котрого недавно тому покалїчило підчас катастрофи на зелїзници Ґріт-Вестерн. Суд признав єму відшкодоване в сумі 62.500 франків. Єсть то гарна сума. Коли же зважить ся, що той сам Пфайфер дістав в 1892 року 45.000 фр. відшкодованя також за покалїчене підчас катастрофи на якійсь иншій зелїзници, то покаже ся, що зробив на зелїзничих катастрофах добрий інтерес, бо за сїм лїт взяв 107.000 фр. що дає річного доходу 15.000 фр.

— **Виставовий парасоль.** Між иншими дивами парискої вистави в слїдуючім роцї має бути т. зв. виставовий парасоль, котрий буде хоронити відвідуючих виставу від наглого дощу. Ручкою того парасоля єсть величезний металевий стовп о промірі 40 метрів, а сам парасоль, о промірі 150 метрів, буде зроблений зі скла ріжних красок. В стовпі, т. є. в ручцї на трех поверхах, будуть устроєні гостинницї, каварні і т. ин. Простір покритий тим величаньским парасолем буде обнимати 15.386 квадратових метрів.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 2 марта. На замку Каттенгоф коло Швехату відбув ся вчера похорон бувшого міністра справ заграничних ґр. Рехберґа.

Будапешт 2 марта. Комісия войскова угорского парляменту ухвалила проект закона о контингентї рекрутів.

Рим 2 марта. Аґенция Стефанї'го потверджує вість, що Італїя зажадає від Хіни віднаймленя стациї вуглевої.

Мадрид 2 марта. Саґаста подав королевій димісию цїлого кабінету. В поданій просьбі представив королевій-реґентцї неможливість правлїня з теперішним парляментом.

Париж 2 марта. Сенат ухвалив без зміни закон ревізийний 158 голосами против 131.

Париж 2 марта. Судия слїдчий зарядив 16 нових ревізий по домах, именно у президентів, секретарів, касиєрів і инших членів „лїґи для прав чоловіка", „лїґи французскої вітчини", „лїґи для оборони народної" і у президента „комітету плебісцитичного".

нової жінки, отже свояк хоч трохи подальший. Король запросив єго до себе в місті Еворі і казав єго тогди арештувати та зробити єму процес. На судовій розправі був сам король і суд засудив того Фердинанда нїби за якусь зраду на смерть; воєводі стяв кат голову на ринку в Еворі. То було в 1483 р. Але ще поганїйше було єго слїдуюче дїло: Другого близького свояка, бо брата своєї жінки, воєводу Якова з Візе, запросив він до себе до палати в Сетубалю і в присутности двірских панів розмавляв там з ним нїби то зовсім дружно і спокійно та нїби жартом спитав єго, що зробив би він (той воєвода Яков), як би єго хтось хотїв убити. А той Яков хотїв дїйстно убити короля і почувши таке питанє змішав ся та відповів: „Я би старав ся перший убити такого ворога". — „Добре кажеш" — відповів єму король і з цїлої сили вбив єму ніж в груди та ще й кілька разів ним покрутив а відтак і поколов Якова. Ну, правда „яке їхало, таке здибало" — але ся істория все-таки показує, який то був той король Іван II. португальский.

Отже за того короля відкритя в Африцї зачали значно поступати, бо король мав лиш то на думцї, щоби забирати як найбільше чужих земель. Портуґальцї заїхали були аж до побережа Ґвінеї ба навіть на т. зв. Золотім побережу казав король поставити стовпи з хрестом і гербом Портуґалїї на знак що то єго край, а право до тих земель робив собі з того, що папа Николай V. видав в 1454 розпоряджене, котрим признав Портуґальцям всї землї, які они до того часу відкрили або ще відкриють, на власність і другим християньским народам не вільно буде займати тих земель. — Ба, Портуґальцї заїхали ще дальше, аж до устя ріки Конґо, отже досить далеко поза рівник, і переконали ся, що вода на рівнику не кипить та що там не така спека, щоби люди зовсїм не могли туди переїхати; то-ж они набрали великої охоти їхати сею дорогою до Індиї і були певні, що Африку буде можна об'їхати доокола. Отже коли у короля Івана II. явив ся Колюмб і обіцяв иншою дорогою, дорогою на захід заїхати до Індиї, король не довіряючи єму і боячись, щоби він не забрав для себе ті землї, які відкриє, не приняв єго предложеня а Колюмб поїхав тогди до іспаньскої королевої Ізабелї.

Тимчасом Портуґальцї робили своє дальше. До них дійшла якась глуха вість про якогось християньского короля, якогось священика Іоана, що панує десь над Індийским морем. Тогди король Іван II. дав Вартоломеєви Діясови 2 кораблї і провіянту на довший час та післав єго в 1486 р., щоби він їхав ще дальше на полуднє та шукав дороги до Індиї. Діяс їхав і їхав що раз дальше від Ґвінеї на полуднє. Буря збила єго з дороги і він тогди взяв ся на схід та шукав там побережа. Так дістав ся він аж до полудневого кінця Африки і поїхав там до якогось клинця, котрий задля бурі, яка там шалїла і кидала єго кораблями, назвав „бурливим" (cabo formentoso). Але король Іван оцїнюючи добре наслїдки, які з того відкритя можуть вийти, сказав, що той клинець має називати ся клинцем доброї надїї. Тимчасом вислав він двох мужів, що уміли говорити всїлякими мовами, через Середземне море до Арабії, і один з них, Ковілям (Covillam), поїхав з Адену до Індиї та був в містах Калїкут і Ґоа, відтак вернув до Єгипту і дістав ся до християн в Абесинії, де був змушений через довший час перебувати.

(Дальше буде).

Курс львівский.

Дня 1 марта 1899.	платять	жадають
I. Акциї за штуку	зр. кр.	зр. кр.
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	386·—	390·—
Банку кред. гал. по 200 зр. . .	200·—	210·—
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	293·—	296·—
Акциї гарбарні Ряшів	205·—	212·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	258·—	265·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 4% корон	96·50	97·20
Банку гіпот. 5% преміов.	110·30	111·—
Банку гіпот. 4½%	100·00	100·70
4½% листи застав. Банку краев.	101.00	101·70
4% листи застав. Банку краев. .	98·—	98·70
Листи застав. Тов. кред. 4% . .	97·70	98·40
„ „ 4% льос. в 41 лїт.	97·60	98.30
„ „ 4% льос. в 56 лїт.	95·80	96·50
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	98·70	99·40
Облїґи ком. Банку кр. 4% II ем.	102·50	—·—
„ „ „ „ 4½%	100·50	101·20
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	97·50	98·20
Позичка краєв. з 1873 по 6%	104·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	97·70	98·40
„ м. Львова 4% по 200 кор.	94·30	95·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	26·75	28·—
Міста Станиславова	53·—	—·—
Австр. червон. хреста (Курс віденьский)	20·25	20·85
Угорскі черв. хреста	11·60	12·10
Італ. черв. хреста	11·—	12·—
Архікн. Рудольфа	28·—	28·75
Базилїка	6·70	7·10
Joszif	3·70	4·40
Сербскі табакові	4·25	5·25
V. Монети.		
Дукат цїсарский	5·63	5·73
Рубель паперовий	1·27	1·28
100 марок німецких	58·80	59·25
Доляр америк.	2·40	2·50

Надіслане.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).